

Sygn. akt VU 66/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Emilia Łopatowska

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 grudnia 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. S. prawo do emerytury poczynając od dnia (...) roku.

Sygn. akt VU 66/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. S. wniósł o przyznanie żadanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu pracy od 1 września 1971 roku do 24 października 1973 roku w Zakładach (...) w R., w których był zatrudniony jako uczeń w zawodzie spawacza.

W piśmie procesowym z dnia 27 stycznia 2014 roku skarżący wniósł dodatkowo o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1980 roku do 26 lutego 1982 roku w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Wytwórni (...) w B. D. na stanowisku mechanika zmianowego.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

J. S., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 18 listopada 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi 14 lat i 23 dni. ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia: od 1 sierpnia 1973 roku do 24 października 1973 roku w Zakładach (...) w R., od 4 maja 1982 roku do 30 kwietnia 1984 roku w Kopalni (...) w R. oraz od 10 grudnia 1985 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Spółce z o.o. (...) Zakładzie (...) w K. (z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych i zasiłków chorobowych).

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 1 września 1971 roku do 24 października 1973 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w R.. W trakcie zatrudnienia w ww. zakładach w okresie od 1 września 1971 roku do 31 lipca 1973 roku wnioskodawca był pracownikiem młodocianym i odbywał praktyczną naukę zawodu w zakresie spawalnictwa. W trakcie tej nauki wnioskodawca przez 3 dni uczył się w zasadniczej szkole zawodowej, a przez 3 dni miał praktyki zawodowe w zakładzie pracy.

(dowód: świadectwo pracy w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy k. 21 odwrót, k. 22 i 23 w zw. z k. 14 i 15 w aktach sprawy)

Zakłady (...) w R., obecnie (...) S.A. w R. wystawiły wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazano, że wnioskodawca pracował w takich warunkach w okresie od 1 sierpnia 1973 roku do 24 października 1973 roku na stanowisku spawacza.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 7 w aktach ZUS)

W okresie od 1 sierpnia 1980 roku do 26 lutego 1982 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Wytwórni (...) w B. D.. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy pracodawca wskazał, że pracował on na stanowiskach mechanika elewatora i mechanika warsztatu. W angażu z dnia 6 listopada 1980 roku pracodawca określił stanowisko pracy wnioskodawcy jako mechanik zmianowy.

(dowód: świadectwo pracy k. 8 w aktach ZUS, angaż z dnia 6 listopada 1980 roku k. 10 w aktach sprawy)

W Wytwórni (...) w B. D. były dwa młyny, w których pracował wnioskodawca. We wskazanym wyżej okresie wnioskodawca pracował jako mechanik zmianowy w systemie 4-brygadowym i w ramach swych obowiązków zajmował się usuwaniem awarii i bieżącą konserwacją urządzeń mechanicznych, takich jak np. młynów, podnośników kubelkowych, przenośników łańcuchowych, i granulatorów. Awarie i remonty wnioskodawca wykonywał w trakcie ruchu znajdujących się w wytwórni urządzeń.

(dowód: zeznania świadków M. B. i G. B. k. 21 odwrót, k. 22 i 23, zeznania wnioskodawcy k. 21 odwrót, k. 22 i 23 w zw. z k. 14 i 15 w aktach sprawy)

(...) Przedsiębiorstwo (...) w Ł. Wytwórnia (...) w B. D. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

W okresie od 10 grudnia 1985 roku do 25 czerwca 2004 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółce z o.o. (...) Zakładzie (...) w K. na stanowiskach rzemieślnika, ślusarza i spawacza.

W trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wnioskodawca pobierał zasiłki chorobowe w okresach od 3 lutego 1992 roku do 15 lutego 1992 roku, od 26 lutego 1992 roku do 13 marca 1992 roku, od 23 marca 1992 roku do 5 kwietnia 1992 roku, od 21 kwietnia 1992 roku do 8 maja 1992 roku, od 24 lipca 1992 roku do 2 sierpnia 1992 roku, od 19 marca

1993 roku do 21 kwietnia 1993 roku, od 10 maja 1993 roku do 14 maja 1993 roku, od 8 lipca 1993 roku do 13 lipca 1993 roku, w dniu 4 sierpnia 1993 roku, od 11 sierpnia 1993 roku do 14 sierpnia 1993 roku, od 23 września 1993 roku do 6 października 1993 roku, od 21 października 1993 roku do 6 listopada 1993 roku, od 7 grudnia 1993 roku do 14 grudnia 1993 roku, od 7 marca 1994 roku do 15 maja 1994 roku, od 24 października 1994 roku do 8 listopada 1994 roku, od 16 listopada 1994 roku do 27 listopada 1994 roku, od 4 stycznia 1995 roku do 17 stycznia 1995 roku, od 10 maja 1995 roku do 8 czerwca 1995 roku, od 18 lipca 1995 roku do 25 sierpnia 1995 roku, od 6 października 1995 roku do 16 października 1995 roku, od 5 października 1996 roku do 8 października 1996 roku, od 9 lutego 1997 roku do 21 lutego 1997 roku, od 27 października 1997 roku do 5 listopada 1997 roku, od 19 stycznia 1998 roku do 5 lutego 1998 roku, od 12 czerwca 1998 roku do 21 czerwca 1998 roku oraz od 16 października 1998 roku do 20 października 1998 roku.

(dowód: kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych k. 5, karty zasiłkowe k. 33, 35 w aktach ZUS)

Okresy zatrudnienia wnioskodawcy w (...) (do dnia 31 grudnia 1998 roku) za wyłączeniem okresów przebywania na urloпах bezpłatnych i pobierania zasiłków chorobowych ZUS zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach.

(okoliczność niesporna)

Przy zaliczeniu okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1980 roku do 26 lutego 1982 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Wytwórni (...) w B. D. wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w takich warunkach w wymiarze ponad 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. Nr 153, poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państw.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami ograniczał się do faktu, czy wnioskodawca ma 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach (spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu 1(...) roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od 1 sierpnia 1980 roku do 26 lutego 1982 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Wytwórni (...) w B. D. Sąd oparł zeznaniach świadków M. B. i G. B. oraz zeznaniach wnioskodawcy. Zeznania te zasługują na wiarę, gdyż są spójne i wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie i wnioskodawca pracowali razem z wnioskodawcą i opisali w sposób logiczny zakres obowiązków wnioskodawcy. Organ rentowy nie przedstawił zaś w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności. Zeznania osobowych źródeł dowodowych korespondują przy tym z zachowaną dokumentacją pracowniczą wnioskodawcy.

Jak wynika zaś z zeznań świadków oraz wnioskodawcy w ww. okresie pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika zmianowego. W ramach swych obowiązków wnioskodawca zajmował się usuwaniem awarii i bieżącą konserwacją urządzeń mechanicznych, takich jak np. młynów, podnośników kubelkowych, przenośników łańcuchowych, i granulatorów. Awarie i remonty wnioskodawca wykonywał w trakcie ruchu znajdujących się w wytwórni urządzeń.

Mając powyższe na względzie, nie powinno budzić wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał we wskazanym wyżej okresie pracował jako elektromonter utrzymania ruchu i stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w Wykazie A, Dziale XIV pkt 25 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, to jest prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których

jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2012 roku, I UK 285/11, LEX Nr 1157547).

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 sierpnia 1980 roku do 26 lutego 1982 roku, staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach wynosi łącznie ponad 15 lat.

Jak chodzi natomiast o okres od 1 września 1971 roku do 31 lipca 1973 roku, to zdaniem Sądu nie mógł on zostać zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych. Z materiału dowodowego wynika bowiem, że w tym okresie wnioskodawca był pracownikiem młodocianym i odbywał praktyczną naukę zawodu w zakresie spawalnictwa. W trakcie tej nauki wnioskodawca przez 3 dni uczył się w zasadniczej szkole zawodowej, a przez 3 dni miał praktyki zawodowe w zakładzie pracy. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem sądowym okresy zatrudnienia w charakterze pracownika młodocianego nie podlegają uwzględnieniu jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 marca 2006 roku, III AUa 3271/04, OSA w Katowicach 2006/4/6).

Na marginesie podnieść należy, iż do stażu pracy w warunkach szczególnych powinny zostać także zaliczone okresy pobierania przez wnioskodawcę zasiłków chorobowych przypadające w trakcie zatrudnienia w (...) Spółce z o.o. (...) Zakładzie (...) w K. (tj. okresy od 3 lutego 1992 roku do 15 lutego 1992 roku, od 26 lutego 1992 roku do 13 marca 1992 roku, od 23 marca 1992 roku do 5 kwietnia 1992 roku, od 21 kwietnia 1992 roku do 8 maja 1992 roku, od 24 lipca 1992 roku do 2 sierpnia 1992 roku, od 19 marca 1993 roku do 21 kwietnia 1993 roku, od 10 maja 1993 roku do 14 maja 1993 roku, od 8 lipca 1993 roku do 13 lipca 1993 roku, w dniu 4 sierpnia 1993 roku, od 11 sierpnia 1993 roku do 14 sierpnia 1993 roku, od 23 września 1993 roku do 6 października 1993 roku, od 21 października 1993 roku do 6 listopada 1993 roku, od 7 grudnia 1993 roku do 14 grudnia 1993 roku, od 7 marca 1994 roku do 15 maja 1994 roku, od 24 października 1994 roku do 8 listopada 1994 roku, od 16 listopada 1994 roku do 27 listopada 1994 roku, od 4 stycznia 1995 roku do 17 stycznia 1995 roku, od 10 maja 1995 roku do 8 czerwca 1995 roku, od 18 lipca 1995 roku do 25 sierpnia 1995 roku, od 6 października 1995 roku do 16 października 1995 roku, od 5 października 1996 roku do 8 października 1996 roku, od 9 lutego 1997 roku do 21 lutego 1997 roku, od 27 października 1997 roku do 5 listopada 1997 roku, od 19 stycznia 1998 roku do 5 lutego 1998 roku, od 12 czerwca 1998 roku do 21 czerwca 1998 roku oraz od 16 października 1998 roku do 20 października 1998 roku). Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 roku, III UZP 10/03, OSNP 2004/5/87, przyjmuje się bowiem, że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.